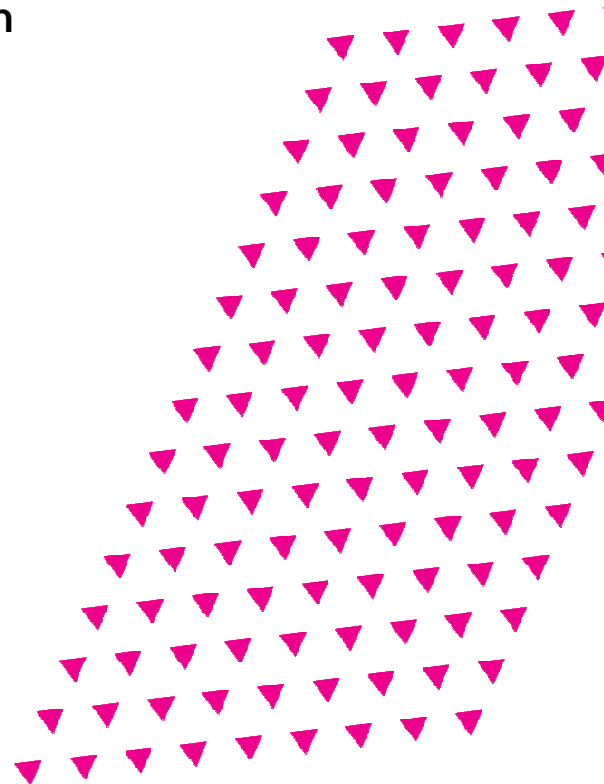

maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren op het speelplein

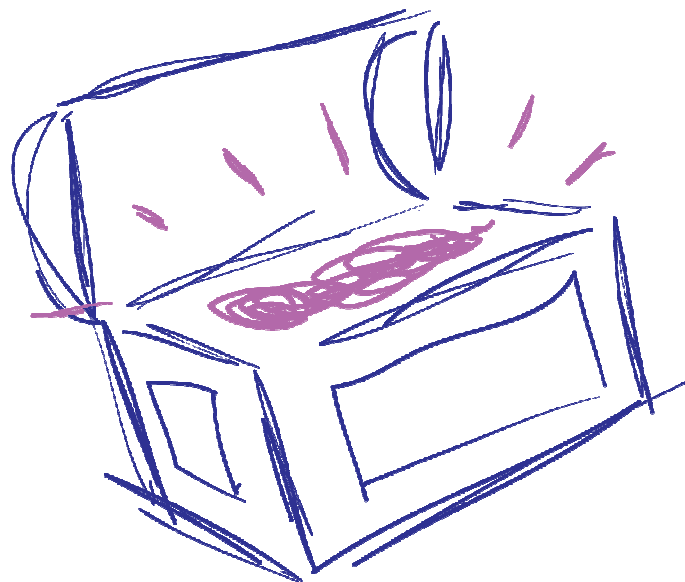
een lijst met mogelijke acties, goeie ideeën en
praktijkvoorbeelden

Opgelet!

Dit document bevat een schatkist aan voorbeelden van acties die een speelplein kan ondernemen om te werken aan hun toegankelijkheid voor maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. Deze lijst is puur ter **inspiratie**. Blind knippen en plakken zal niet het gewenste effect hebben, aangezien elke lokale situatie anders is. Vertrek uit de eigen context en hou rekening met het kader dat je vindt in

- de visietekst '*speelpleinwerk met MKKJ*' van VDS en Uit de Marge
- de map '*Wij spelen mee! Speelplein met maatschappelijk kwetsbare kinderen*', uitgegeven door Uit de Marge.
- De checklist '*wanneer is mijn werking echt inclusief?*' van de werkgroep inclusieve speelpleinen in de provincie Oost-Vlaanderen

1. VISIE

- visie
 - discussie binnen stuurgroep/werkgroep: waarom willen we rond diversiteit werken? Waar willen we naartoe? (mogelijke methodieken: zie 'filosoferen over je eigen speelpleinwerking' of de stellingenlijst p56-57 in de map 'Wij spelen mee!')
 - op papier zetten en denken over communicatie ervan (naar wie (ouders, gemeentebestuur, animatoren...), onder welke vorm, wanneer...)

2. SPEELKANSEN

- **werken aan speelaanbod**
 - impulsen introduceren
 - evenwicht game/play nastreven in voorbereiding
 - speelhoeken inrichten
 - Aanbod afwisselen zodat iedereen eens kans scoren: afwisseling tussen sportief, creatief, nadenken, behendigheid, originaliteit...
 - mobiel speelaanbod organiseren of met het speelplein eens een dagje in de wijk gaan spelen

 - **kinderen laten participeren**
 - activiteiten met een open einde
 - kinderen laten kiezen tussen verschillende activiteiten
 - Probeer aan te sluiten bij de leefwereld van de kinderen. Wat zijn hun interesses? Houd ogen en oren open. Veel fans van 'Thuis'? Speel dan een spel met Frank Bomans en zijn Simonneke!
 - laat de kinderen de speelpleindag evalueren (bv door een reporter, een bezorgde oma, de burgemeester, een gekke professor...). Niet alle kinderen zijn even mondig. Je krijgt ook veel info door te observeren. Niemand enthousiast voor een bepaald spel? Misschien was het te moeilijk? Te koud? Te luid?
 - organiseer het speelpleinparlement
 - Kinderen maken hun eigen speelhoekje / speelgoed (zie speelplein Den Dam)
-

3. SPEELPLEINPLOEG

- **ploeg versterken via vorming**
 - wat is maatschappelijk kwetsbaarheid?
 - conflicthantering (kattenkwaad, conflictdisc)
 - begeleidershouding (dame, heer, zot)
 - pesten ([pesten in het jeugdwerk - jeugdenvrede](#))
 - straffen en belonen
 - toegankelijkheid
 - taalspeler
 - ...

 - **positieve sfeer in de ploeg**
 - ontspannende activiteiten tijdens het jaar
 - groepssfeermoment bij begin of einde van de dag

 - **vertrouwensrelatie met de kinderen en hun ouders opbouwen**
 - een of meerdere animatoren kunnen (deels) vrijgesteld worden als (vaste) vertrouwensfiguur, iemand die de kinderen wat beter kent en die voor hen een soort ankerfiguur kan zijn. Probeer voor zo veel mogelijk continuïteit te zorgen.
 - de kinderen persoonlijk leren kennen
 - Stimuleer de begeleiders om veel babbeltjes te doen met de kinderen tijdens ‘vrije’ momenten. Vraag de begeleiders om tussen de kinderen te zitten tijdens het middagmaal. Soms voelen begeleiders zich schuldig dat ze ‘niets’ aan het doen zijn en alleen maar wat zitten babbelen. Geef zeker aan dat het helemaal geen schande is om wat gezellig te kletsen met kinderen of om samen avonturen te beleven.
 - Stimuleer begeleiders om zoveel mogelijk mee te spelen met de kinderen en tijdens het spelen een gesprek aan te knopen. Individuele aandacht hierbij is belangrijk. Probeer als verantwoordelijke consequent het goede voorbeeld te geven en ga zelf genoeg meespelen met kinderen.
 - Vraag consequent bij de stagebegeleiding welke kinderen de begeleider vandaag beter heeft leren kennen.
 - Organiseer de ‘ken-je-kinderen-kwis’. Neem overdag foto’s van heel wat kinderen van je speelplein. Leg die foto’s voor aan je begeleiders en laat hen zoveel mogelijk vertellen over dat ene kind (naam, wat doet dat kind graag, broertjes of zusjes op het speelplein, waar gaat het naar school, waar woont het, heeft het kind huisdieren, ...).
 - De ouders op een positieve manier leren kennen door een praatje te slaan aan de poort (bijvoorbeeld over wat hun kind graag doet of goed kan), de ouders eens uit te nodigen of te laten helpen. Zo vermijd je dat het eerste gesprek meteen over achterstallige betalingen of problemen gaat.
 - Erover waken dat kinderen niet gepest worden. Kinderen die ‘anders’ gekleed zijn, ‘anders’ praten, of niet de nieuwste kleren dragen worden vaker gepest.

 - **intern overleg organiseren**
 - ventileren en uitwisselen over probleemsituaties
 - de frustratieflap, de spuwbox (overdag in te vullen, ’s avonds te overlopen of er is een ‘ombudsman’ die de juiste dingen op de juiste plaats aan bod laat komen)

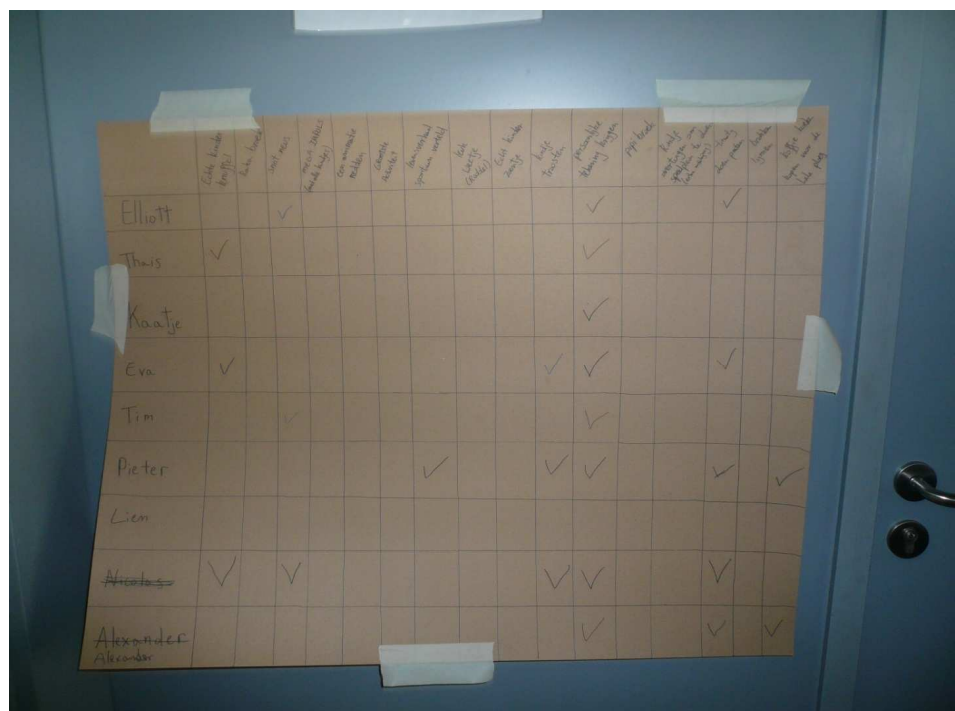
meer voorbeelden rond de speelpleinploeg

 - speelplein ’t Ges in Eeklo betreft ouders door hen onder andere in te zetten voor het vieruurtje
 - zie brochure ‘een andere blik op het speelplein’
-

- het 'leerkansenproject' voor animatoren op speelplein Den Dam: 15-jarigen komen gedurende een jaar af en toe samen om vorming te volgen. Dit dient als voorbereiding op cursus. In samenspraak met VDS krijgen deze cursisten wat extra aandacht. Hierna doen ze hun stage op het speelplein.
- speelplein 't Leebeekje kan het activiteitenaanbod van hun (veelal maatschappelijk kwetsbare) animatoren stevig versterken, door ze elke voormiddag te inspireren. Hun planning zag er zo uit:

	Week 1 9-13 juli	Week 2 16-20 juli	Week 3 23-27 juli	Week 4 30 juli – 3 augustus	Week 5 6-10 augustus
Fata Morgana (maandag)	VIJVER Rozenbroeken	ZAND Cocktail-shaker	SPORT Spinnen op muziek	KEUKEN (BINNEN) Pizza's	BOS Survival
Hoe moet het niet (dinsdag)	Animatie en verkleiden en speluitleg	Opruimen	Keuken	Uitleendienst binnen en buiten	Omgaan met kinderen
Themadag (woensdag)					
Materiaaldag (donderdag)	Magazijn	Pruikenkot	Kasten en leiderslokaal	Magazijn	Buitenkoten
Techniekjesdag (vrijdag)	Schminken	Sjorren	Pijltjes maken	Klaarzetten van computer en springkasteel	EHBO en goochelen

Op maandag werden de animatoren uitgedaagd zoals bij Fata Morgana. De kinderen konden in de namiddag spelen in hetgeen ze hadden opgebouwd. Op dinsdag kregen ze te zien 'hoe het niet moet'. Woensdag werd opgehangen aan een thema. Op donderdag werd inspiratie opgedaan in de verschillende materiaallokalen. Vrijdag werden technieken aangeleerd.

band tussen kinderen en A versterken via 'kindjesbingo': A verdienen punten als ze een oprechte kinderknuffel krijgen, een verhaal over huisdieren krijgen, een poep afkuisen, een wenend kindje troosten...

4. ORGANISATORISCHE ONDERBOUW

- **evalueren**
 - structurele evaluatiemomenten inplannen tijdens de zomer
 - leren evalueren (evaluatie mee voorbereiden met HA en mee begeleiden). De checklist op p48 in de map 'Wij spelen mee!' kan helpen.
 - in de zomer een intervisiemoment voorzien voor de animatoren

 - **regels en structuur**
 - opbouwen of kritisch bekijken van reglement
Bvb Koppel geen straffen aan overtredingen zodat je flexibel kan optreden. Streng als het moet, mild als het kan.
 - duidelijk maken aan kinderen (veel herhaling, picto's...)
 - duidelijk maken aan alle animatoren (niet enkel via een geschreven versie, maar bv met een quiz, rondleiding...)
 - zinloze elementen in de structuur vermijden
 - Zorg ervoor dat kinderen zo weinig mogelijk nodeloos moeten stil zitten, wachten en zwijgen!. Zorg ervoor dat alles gestroomlijnd verloopt. Bvb: bij de inschrijvingen mogen de kinderen al het terrein op terwijl de ouders aanschrijven. De podiumanimatie begint effectief als je de aandacht van de kinderen hebt en niet vijf minuten later.
 - Begeleiders hebben inderdaad nood aan pauze maar kinderen nemen heel weinig pauze. Zorg ervoor dat kinderen niet nodeloos lang aan tafel moeten blijven zitten. Laat ze snel terug spelen en zorg ervoor dat er begeleiders klaar staan om mee te spelen en voorzie speelmateriaal.
 - Denk kritisch na over het je dagverloop en bedenk meer kindvriendelijke en animatieve oplossingen voor organisatorische momenten. Bvb: Veel speelpleinen hebben het systeem dat kinderen op een bepaald uur hun 4-uurtje kunnen opeten. Alle kinderen worden op een bepaalde plaats verzameld en krijgen een drankje, ijsje of koek. Iedereen moet wachten tot iedereen klaar is. Tieners zijn veel sneller klaar dan kleuters en op die momenten, als de kinderen zich gaan vervelen, beginnen de problemen.
 - Denk ook na hoe je van het eten een gezellig en 'huiselijk' moment kan maken. De kinderen eten in kleine groepjes, de tafels of de eetzaal zijn gezellig ingericht. Laat kinderen zoveel mogelijk zelf doen (water uitschenken, afruimen,...). Voorzie voor oudere kinderen wat rustige spelletjes voor tijdens het eten (UNO bijvoorbeeld). Kleed af en toe het middaggebeuren in (picknicken op grote lakens, Italiaans restaurant, geblinddoekt proeven, saladbar, drive-in, ...).

 - **dagelijkse werking en organisatie kritisch in vraag stellen**
 - coaching en begeleiding van de ploeg
 - feedback over dagverloop, regels, structuur...

 - **kostprijs**
 - hou de kostprijs zo laag mogelijk. Zorg voor een discrete afhandeling van de betaling. Niet iedereen moet weten wie korting krijgt.
 - informeer ouders over ondersteuningsmaatregelen (vrijtijdspas; participatiefonds, fiscale aftrekbaarheid...) en bezorg eventueel de nodige documenten op het speelplein (vraag vooraf een aantal exemplaren aan bij de mutualiteiten of het OCMW)
 - Wat doe je als ouders die niet kunnen betalen?
-

Voorbeelden

gezellig eetmoment: picknick ipv binnen aan tafel zitten

regels verduidelijken: overzichtje met dingen die mogen (Magda's) en niet mogen (Danny's) in elke speelhoek van het speelplein

regels verduidelijken (hier individueel): het 'dikke duimbord' van een 'moeilijk kind' met dagverloop, dingen die mogen, dingen die niet mogen en onderaan positieve of negatieve smileys, naargelang het gedrag

flexibele dienstverlening: ontbijt op het speelplein

SPECIMEN

Speelcheque

1 cheque = 1/2 dag Speelplein Bartje

- Geldig van 4 juli tot en met 28 augustus 2007.
- Niet geldig zonder de stempel van de uitreiker op de achterzijde.
- Verkochte speelcheques worden niet teruggenomen of geruild voor geld.

www.speelpleinbartje.net - V.u. Jo Van den Bossche, tel. 03 755 28 05

kortingsysteem: speelcheque, doecheque...: zijn bruikbaar al betaalmiddel bij het speelplein en zijn te koop op het speelplein of JD of te winnen bij bv een kleurwedstrijd, maar ze kunnen bv ook worden uitgedeeld door het OCMW aan hun klanten.

5. EXTERNE RELATIES

- **partners betrekken (i.f.v promotie en financiële ondersteuning)**
 - ocmw
 - gemeente (jeugd, sociaal huis, cultuur, sport)
 - mutualiteiten
 - lokale buurtwerker
 - verenigingen waar mensen in armoede het woord nemen
 - zie ook: 'samenwerking met welzijnswerk - synthese blind date'

- **externe communicatie**
 - ontvangstbeleid van nieuwe kinderen op punt stellen
 - Zorg voor een goed onthaal. Laat kinderen en jongeren rustig de boel verkennen
 - organiseer gratis een vrijblijvende kennismaking (bv met een speelcheque via de school)
 - ontvangstbeleid van ouders (al dan niet van nieuwe kinderen)
 - verduidelijk de kwaliteit van de informatie
 - Gebruik eenvoudige taal. Dat is beter begrijpbaar voor de lezer en het is ook beter voor het imago van je organisatie. Geef duidelijke en volledige informatie. bijvoorbeeld: Klevers van de mutualiteit nodig? Toon een afbeelding van zo'n klever. Vermeld ook systematisch de kortingsmogelijkheden bij de prijzen. Geef vooraf de prijzen van uitstappen door aan ouders of informeer hen over alternatieve activiteiten.
 - Presenteer de informatie op een heldere en overzichtelijke manier.
 - Let op met vooronderstelde kennis. Leg duidelijk uit wie de kinderen begeleidt, wat je precies zal doen, waar het precies plaats vindt en wat de waarde/de zin is van je initiatief.
 - Vertel duidelijk wat je verwacht van de ouders en de kinderen.
 - Vermeld duidelijk welke kosten er allemaal bij komen kijken.
 - Vermeld de mogelijkheid van (onzichtbare) flexibiliteit (zie verder). Zo creëer je ook een zeker vertrouwen. Voorbeeld: Is er vooropvang? Mogen kinderen nog binnen als ze wat te laat zijn?
 - verbeter de verspreiding van de informatie:
 - Leg je informatie ook op die plaatsen waar maatschappelijk kwetsbare ouders komen: het OCMW, het buurthuis, de sporthal, de kringwinkel, de school voor buitengewoon onderwijs, de moskee, verenigingen, ... Of verspreid je informatie via kanalen die maatschappelijk kwetsbare ouders bereiken.
 - Probeer de veelheid aan initiatieven te bundelen in één brochure of op een vrijetijdsmarkt.
 - Eenmaal je bepaalde ouders hebt bereikt, gaat de mond-aan-mond reclame verder. Vraag ouders die tevreden zijn expliciet om reclame te maken!
 - Probeer folders zoveel mogelijk te combineren met persoonlijk contact. Zeker voor die mensen die niet graag lezen, niet kunnen lezen of onze taal niet of niet goed begrijpen. We zouden er soms versteld van staan welke moeite sommige anderstalige ouders doen om ons te begrijpen. Persoonlijk contact helpt dan om bruggen te slaan.
 - stel de werking persoonlijk voor aan de kinderen
 - op school, in de buurt waar de kinderen wonen of spelen.
 - probeer een realistisch beeld te geven van wat het speelplein doet. Lok ze niet met spectaculaire activiteiten of cadeautjes.

- **interne communicatie**
 - systeem van overdracht van informatie tussen wisselende ploegen (bv. speelfiche)

- intern huishoudelijk reglement (waarin ook alle regels en afspraken voor de kinderen duidelijk staan)
- informatiedoorstroom van de stuurgroep en werkgroepen naar de hele ploeg
- **uitwisseling**
 - meenemen op relevante Bustoer
 - of andere werking bezoeken/ontmoeten
- **outreaching werken**
 - huisbezoeken in de buurt (ouders leren kennen)
 - tijdens de zomer met een positieve actie naar buiten komen (imago)

Voorbeelden

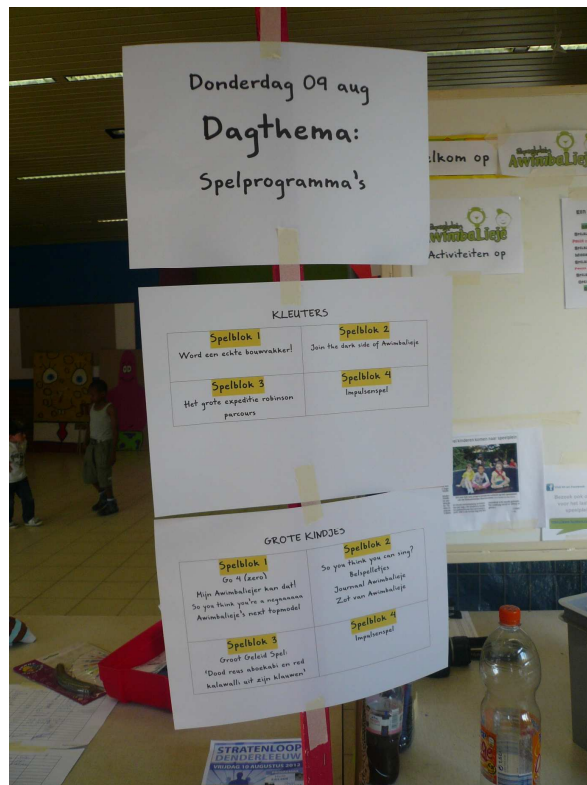
ontvangst ouders en nieuwe kinderen: aanspreekpunt (HA), plattegrond en belangrijke mededelingen

drempel om A aan te spreken verlagen: foto's van alle A, met hun naam erbij en hier ook de mogelijkheid om ze een briefje te schrijven

A-team aan de ingang, verduidelijkend voor kinderen en ouders

begrijpbaarheid voor ouders verhogen: zij krijgen aan de inschrijftafel te zien wat hun kinderen vandaag kunnen doen

begrijpbaarheid verhogen: de OSD als middel om ouders kennis te laten maken met het speelplein

werken aan een positief imago: Zottegem komt met goed nieuws in de krant

Werken aan een positief imago: speelplein de Brugse Poort organiseert een soort eigen buitenspeeldag op hun terreinen.

- speelplein De Pagadder organiseert voor de zomer open zitdagen voor ouders: zij kunnen dan komen kennis maken met het speelplein en eventueel inschrijven
- speelplein De Suikerspin koppelt een tekenwedstrijd aan een enquête: reclame en feedback 2-in-1!

6. TOEGANKELIJKHEID

- werking screenen
 - welke kinderen bereiken we?
 - welke animatoren bereiken we? Opstellen profiel van de ploeg
 - omgevingsanalyse: welke doelgroepen zijn aanwezig? Demografische factoren? Jeugdwelzijnswerkingen in de buurt?
 - drempels van de werking oplijsten (informatief, financieel, fysiek, cultureel, relationeel) en nadenken hoe deze weggewerkt kunnen worden
 - Ook minder voor de hand liggende drempels: Hoe informeren we anderstalige ouders of ouders die laaggeletterd zijn? Broodjes met hesp of ook alternatief voor moslimkindjes? Hoeveel spenderen ouders effectief als we alles optellen: vieruurtjes, uitstap, buskaartje...

Voorbeelden

bereikbaarheid verhogen: een bus brengt de kinderen naar het speelplein in Hamme